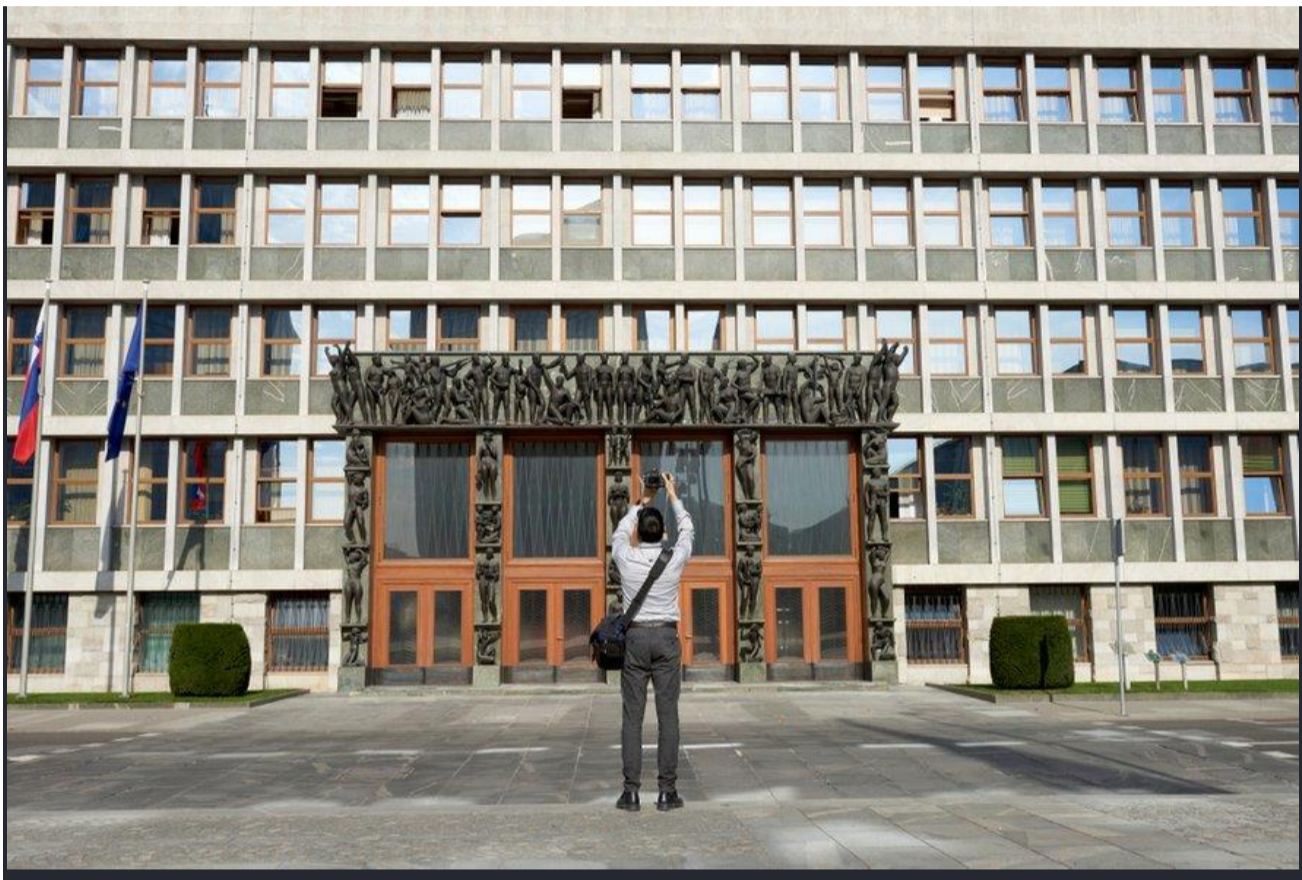

Spremembe volilne zakonodaje bi lahko šle v smeri kombiniranega sistema

Ljubljana, 21.10.2021 – [24ur.com](https://www.24ur.com)

Današnji posvet v DS je nakazal smer, v katero bi lahko šle spremembe volilnega sistema, da bi volivcem zagotovili odločilni vpliv na izbiro poslancev. V društvu Sinteza so predstavili predlog sprememb zakona o volitvah v DZ, s katerim bi uveljavili dvokrožni kombinirani volilni sistem. V nacionalnem svetu za demokratično spremembo volilnega sistema, ki deluje v okviru društva, pa razmišljajo tudi o uvedbi institut začasnega suspenza poslanca, ki je v sodnih postopkih, pa tudi možnosti odpoklica poslanca.

Posvet sta pripravila komisija državnega sveta za državno ureditev in društvo Sinteza, na njem pa so spregovorili o slabostih trenutnega volilnega sistema in možnih rešitvah, ki bi dale volivcem večjo moč pri volitvah poslancev. Kot je uvodoma spomnil predsednik DS Alojz Kovšca, smo že leta priča pogostim kritikam na račun obstoječega volilnega sistema, pogosto se zastavlja vprašanje o nujnosti nadgradnje oz. izboljšave volilnega sistema, ki bi volivcem prinesel več vpliva ter v DZ zagotovil bolj enakomerno in pravičnejšo zastopanost vseh krajev v Sloveniji. "A kaj dlje od besed in splošnih kritik do danes nismo prišli," je poudaril Kovšca.

Tudi uresničitev odločb ustavnega sodišča smo po njegovih besedah doslej zmogli le z minimalnimi popravki volilnih okrajev. "Naša skupna naloga je, da pripravimo strokovne podlage na odprt in transparenten način, šele tako bo lahko imela politika možnost vzpostaviti skupen dogovor brez fige v žepu," je še dejal.

Da trenutna ureditev ne ustreza času in potrebam, temveč namesto demokracije prinaša strankokracijo, je poudaril **Emil Milan Pintar** iz društva Sinteza. Tako ne uresničuje ustavnega načela o odločilnem vplivu volivcev, ne omogoča sorazmerne zastopanosti in je civilno družbo izrinila iz kandidacijskih postopkov. Zaradi naraščajočega nezaupanja, ki se kaže kot nižja volilna udeležba, pa se dogaja negativna kadrovska selekcija, zato na listah strank kandidira "zbor ljudi, ki so drugje neuspešni".

V nacionalnem svetu za demokratično spremembo volilnega sistema, ki deluje v okviru društva, so tako pripravili predlog sprememb zakona o volitvah v DZ. Ta prinaša uvedbo dvokrožnega kombiniranega volilnega sistema, ki po besedah ustavnega pravnika **Cirila Ribičiča** združuje prednosti proporcionalnega in večinskega sistema. Kot je pojasnil Pintar, bi imeli volivci dva glasova; s prvim bi poslance na ravni volilnega okraja volili neposredno, in sicer bi jih na tak način izvolili 44.

Z drugim glasom pa bi volivec na ravni volilne enote oddal glas za politično stranko oziroma listo, pri čemer bi uvedli obvezni in absolutni prednostni glas, s katerim bi volivci izbirali med posameznimi kandidati z iste liste. Na tak način bi povrnili zaupanje volivcev in jim zagotovili odločilni vpliv, povečali volilno udeležbo ter omogočili stabilnejše delovanje parlamentarne večine in vladne koalicije, je pojasnil Ribičič.

Z rešitvami, ki so jih pripravili v nacionalnem svetu, bi uvedli še dve pomembni novosti: institut začasnega suspenza poslanca, ki je v sodnih postopkih, in možnost odpoklica poslanca, je dejal Pintar. Po besedah znanstvenega svetnika na fakulteti za družbene vede **Rada Bohinca**

predlagajo tudi vrsto dodatnih razlogov, zaradi katerih bi poslancu prenehal mandat, in sicer če bi bil obsojen na nepogojno zaporno kazen ali bi mu izrekli varnostni ukrep. Prav tako bi mandat prenehal davčnim neplačnikom in če bi bil poslanec obsojen "civilnega delikta", denimo zaradi razžalitve.

Glede možnosti odpoklica pa razmišljajo, da bi ta institut prišel v poštev, če bi nastopili razlogi za prenehanje mandata, pa DZ tega ne bi ugotovil. Prav tako bi bil odpoklic možen ob izgubi zaupanja volivcev, postopek pa bi izpeljali tako kot volitve. Bohinc je ob tem pojasnil, da možnost odpoklica razburja tudi strokovne kroge in bo treba rešitve v javni razpravi dobro argumentirati ali pa poiskati.

S predlogom želijo povečati tudi enakopravno zastopanje žensk in moških. Po Pintarjevih besedah bi spolne kvote s 35 dvignili na 40 odstotkov, Ribičič pa je pojasnil, da morajo to vprašanje še doreči. Le s povišanjem kvot namreč ne bi prispevali k enakomerni zastopanosti žensk in moških, če bi politične stranke ženske kandidatke uvrstile na listo v okraje, v katerih niso izvoljive.